

ספר

תפארת מתתיהו

חלק ד' מספר מצות סת"ם השלם
דיניו ומנהגיו

ספר

תפארת מתתיהו

במקצוע

מזוזת ישראל כהלכתה

תוכן הקונטרס גילוי ידיעות מבהילות במזוזות המפוזרים בכל קצות הארץ וגם בארצה"ב, ולהזהר ולהשמר בעת הקנייה. כי באי זהירות כל דהו עלול ליפול בפח יוקשים וליאבד מעודה"ז ועודה"ב, ומעשים רבים שכבר אירעו בזה, ואיזהו חכם הרואה את הנולד.

הו"ל בחמלת ה' עלי בזכות אבותי ורבותי הק' ז"ע

הק' שלום יודא גראס

רב דקהל, מגן שאול, דהאלמין, ור"מ בישיבה וכולל, בית ישע"י
"מכון להוראה בשחיטות ובדיקות"

בעהמח"ס: אפיית המצות השלם (י' חלקים); גידולי יהודה (על הלכות ציצית); שו"ת זבחי צדק (על הלכות שו"ב); חינוך ישראל סבא (מדריך לחינוך הבנים והבנות); מדריך לצניעות; מזוזת שלום (על הל' מזוזה); מנוחת שלום (הדרכה לכשרות); מנחת יהודה, (על חומר איסור, חלב עכו"ם, וסימילאק"י); נפש ישע"י (על מאכלות אסורות, הי"ח); קדושת ישראל (על הלכות יחוד); ושי"ס.

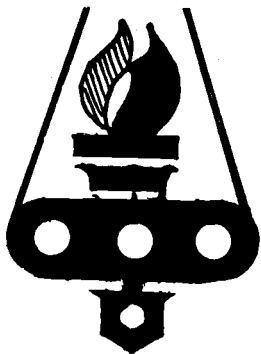
בלאמור הר"ג הצ' מוהר"ר ישע"י זאב גראס זצ"ל נכד השרף מסטרעליסק, ר' יעקב קאפיל חסיד, ט"ז, בית, תו"ט, רש"י, ולמעלה בקודש עד דוד המלך עה"ש.

— ברוקלין, יצ"ו • שנת תשל"ט —
— ההכנסה מוקדשת לטובת הישיבה והכולל —

הוצאת

פאבר'שינג

אמונה

בס"ד

... טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו ...

(ישעי' נ"ה ז')

הספר הנוכחי תפארת מתתיהו יצא לאור
בסיוע ובעזר העסקן הנפלא ראש וראשון
לכל דבר שבקדושה רודף צדקה וחסד וכו'
הרב מוהר"ר

ד"ר יהושע שטערנבערג שליט"א

מוקדש לעיני הוריו

הר"ר מתתיהו סיני בן מוהר"ר ר' שלמה
צבי ז"ל,

נפטר בשם טוב ביום ה' טבת תשלי"ט

ולעיני אמו האשה היקרה העדינה

מרת בלימה בת ר' מתתיהו ז"ל

נפ' ח"י שבט תשלי"ז

תנצב"ה

יהי רצון שזכות הרבים היוצא ע"י
הקריאה בקונטרס הלזו יעזור ויגן ויושיע
לכל העוסקים והמסייעים בהוצאת
הקונטרס, שיזכו מתוך נחת והרחבת הדעת
לראות בנים ובני בנים ברוכי, מזוני רויחי,
וחיי אריכי, כל ימיהם לעולם אמן.

דפוס הדר

EXCELLENT VARITYPER & PRINTER

195 Lee Ave., Brooklyn, N.Y. 11211

Tel.: (212) 384-4249

הקדמה

ראה ראיתי בהפרצה הנוראה במקצוע מזוזות השוררת בעו"ה בכל קצות תבל בגלל שמלאכת קודש הלזו, כמו שאר עבודת הקדש, נתהפכה למסחר גדול, ונערים המנוערים מן המצות וריקים מכל זיק תורה ויר"ש עוסקים בעבודת הקודש הלזה שאינה הולמתם, וכיון שסתם ההמון, ואפילו הלומדים, אינם בקיאים בדיני צורות האותיות ניקל ביותר להערים ולהונות הקונים, התמימים.

ודין גרמא כי לא די שמבטלים כל הימים עלי אדמות מצות מזוזה ותפלין, אולם גם תוצאות העונשים להמבטל מצות יקרות הללו אין נמנעין מן השמים, כמבואר בהפוסקים ובמציאות היום-יומית.

וע"כ אורתי כגבור מתניי החלשות, לצאת לקראת נשק בקסת הסופר בקריאת קול-קורא, וגם בהדפסת ספרים.

לגלות לאשר לא ידעו ולהזכיר את אשר ידעו כי המצב ירוד מאד מאד בכל הנ"ל, והבאתי מעשים רבים שאירעו בחמישים שנים האחרונות וגם בימינו אלה מאורעות שונות ומשונות צרות רבות ורעות על אשר עזבו מצוה יקרה הלזו, ואפילו במקום אונס גמור לא הועיל להנצל מהפגעים מכל עבר ופינה.

וגם בקונטרס הלזה כוונתי להושיט בקנה כל הידיעות הנ"ל, בבטחון שיתעוררו אחינו בני ישראל לדקדק אחר מצוה זו כדבעי, ובהעצות לזה ג"כ נכללים בתוך הקונטרס.

ובזכות זה ישמור אותנו השומר, מקל וחומר, ונזכה לראות במהרה בנחמה בכפלים, בבנין ציון וירושלים במהרה.

הק' שלום יודא גראס

אבדק"ק האלמין

די זויכטיקייט פון כשר'ע מזוזות און ארוף צו רבנים

אינהאלט

- א. ארוף צו תשובה
- ב. סדר התשובה
- ג. סדר התענית
- ד. דער תיקון ווען ספרי תורות ווערען פארברענט רח"ל
- ה. פסולע ספרי תורות
- ו. און אויפרוף צום ציבור
- ז. פערציג טויזענט אידען האָבען געלייגט פסולע תפילין
- ח. נישט ערליכע סופרים
- ט. מענטשען גייען אין פאָפירענע תפילין
- י. תפילין סעט - און מזוזה סעט
- יא. תקנה קעגן וואַקסענדע מכשולות
אויפרוף צו ראשי ישיבות און מנהלים
- יב. די תפילין האָבען אים געהאַלפּען מיט קינדער
- יג. די מורא'דיגע טראַגעדיע - דורך נישט באַקוקען די מזוזה!
- יד. מדה כנגד מדה

ספר תפארת מתתיהו

— א —

א רוף צו תשובה

די לעצטע פּאָר יאָר האָט פּאַסירט פּילע אומגליקען פיזישע און גייסטישע, צענדליגע ספּרי תּורות זענען ל"ע פּאַרברענט און גערויבט געוואָרען, ווי אויך הינדערטער פּאַרען תּפּילינ'ס, מיט אַנדערע ספּרי קודש אין ווערט פּין שווערע טויזנטער דאָלאָרען, צוזאַמען מיט אַ רייע בתי מדרשים, ישיבות, און תּלמוד תּורות, ווי דער קול תּורה ותּפּלה האָט אָפּגעקלינגען פּין פּאַרטאַגס ביז די שפּעטער נאַכן שעה'ן, זענען טאַטאַל פּאַרניכטעט געוואָרען ל"ע.

אידען מאמינים בני מאמינים ווייסען און גלייבען אַז קיין שום פּאַסירונג אָדער אומגליק ח"ו איז נישט קיין צופּאַל בפרט ביי אומגליקען ביי תּשמישי קדושה נאָך דערצו אין אַזאַ גרויסען פּאַרנעם אַזוי אָפט.

דער הייליגער רמב"ם שרייבט אין אָנהייב הלכות תּענית אַז די ווערטער „אם תּלכו עמי קריי" וואָס שטייט ביי די תּוכחה באַדייט, דאָס אויב מען וועט אָנהענגען די אומגליקען וואָס ווערען צו געשיקט פּין הימעל אַז עס איז בלויז אַ צופּאַל, דעמאָלס פּירט אויס דער פּסוק ווייטער וועט השי"ת מערען צו שטראָפען ח"ו.

קומט אויס לויטן רמב"ם (וואָס איז ווי באַקאַנט פּון אונזערע גרעסטע הלכה אוטאָריטעטען), אַז דער שטראָף פּאַר נישט באַרעכענען זיך באַצאַטענס ווען עס פּאַסירט ח"ו ל"ע אַ פּלוצלינגדיגען אומגליק, און טוהן הלכה למעשה צו פּאַרעכטען דעם פעלער וואָס האָט צו געברענגט דעם טראַגעדיע, לויט די אָנווייזונגען פּין די ספּרים הקדושים וואָס זענען געווידמעט אַרויסצוגעבען דעם אורטייל אויף יעדען סאָרט אומגליק ח"ו וואָס מען דאַרף זיך פּאַרנעמען ביי זיך און ביי די גאַנצע בני בית אויף להבא.

צ.ב.ש. (א) אויב ח"ו עס פּאַסירט אומגליקען ביי קליינע קינדער וואָס זענען רייד פּון זינד, דאַרף מען ערשטענס באַקוקען די מזוהות, שבת לב: (ב) דערנאָך דאַרף מען שטאַרק נאָך קאַנטראָלירען אויב די אייגענע ציצית און אויך פּין די קינדער זענען געמאַכט הונדערט פּראָצענט עפ"י הלכה (טו"י, שוירה לשמה, מצמר), (שבת לב: ועיין בספּרי גדולי יהודה על ה' ציצית באריכות). (ג) דאַרף מען נאָך קאַנטראָלירען די עסענס וואָס מען פּיטערט דעמייט די קליינע קינדער ווי „סימילאַק" (Similac) און אַנדערע פּורמולאַס, (אַחוץ ביי „פּיקוח נפש") ווייל ווי באַוואוסט זענען זיי געמאַכט פּון „חלב עכו"ם" און ענטהאַלטען אויך אַ מישונג פּון „חלב" (אויסער סויאַלאַק און isomal וואָס איז געמאַכט

פּט

פון געוויקסען וואָס זענען ריין פון „חלב עכו"ם". וועגן אַנדערע חששות זענען מיר נישט אינפֿאַרמירט). ועיין בספרי מנחת יהודה באריכות.

ד) דאָס גלייכען דאָרף מען גוט דורכשטודירען אַלע שפייז פראָדוקטען וואָס קומען אַריין אין שטוב סיי פאַר קינדער סיי פאַר ערוואַקסענע אויב עס איז טאַקע ריין הונדערט פראָצענט פון אַלע חששות אין כשרות, איינגעשלאָסען גלייכצייטיג די ערנסטע חשש פון ווערים וואָס איז זייער אַקטועל ביי אַסאַך פראָדוקטען צ.ב.ש. מעל, לאַקשען, און פערפעל, ריין, איבערהויפט זימער דאָרף מען זיין זייער פאָרויכטיג זיי נישט צוה אַלטען אויף אַ וואַרעם פלאַץ ווייל די וואַרעמקייט פאבריצירט ווערים, אפילו דאָס שאַכטעל איז פאַרמאַכט.

ע"כ איז די עצה דערצו: זימער צו האַלטען אין רעפריזשערעיטער, און ווינטער צו האַלטען פאַרמאַכט אין גלאזענע באטליך, אפילו באנדליך איז אויך וויכטיג צו האַלטען אין גלאזענע כלים, די פאָלגענדע גרינצייג און פרוכט דאָרף מען בודק זיין פאַרען עסען: 1. ברוסל ספארט, 2. גרינע ארבעסן, 3. לעטערס (סאלאט), 4. מאלינעס (רעסבעריס), 5. ניסען, 6. קשוניס (Cashew-Not) טאָר מען נישט עסען גאַנצער הייט נאָר מען זאָל דאָס צונעמען, און זאָל באַקוקען צו עס איז אינגאַנצען זויבער, און אויב ער וועט טרעפען שוואַרצע פינטלעך דאָרף ער דאָס אַראָפּ נעמען ווייל דאָס איז ווערים (ח"א) 7. ספינאט, 8. קאליפלאר, 9. קרויט, 10. שוועמלעך (מאשרום). (ועיין בספרי נפש ישעי' עמוד רפ"ט באריכות, ובספרי דיני דגים ותולעים שיצא לאור בקרוב).

ה) מען טאָר אויך נישט פאַרגעסען דעם וויכטיגען פרט פון צניעות וואָס האָט זייער אַסאַך צו זאָגען אויף אַלע סאַרטען אומגליקען (חפץ חיים באגרת הידוע, ר"ה מקאלאמייע בכל ספריו, ועיין בספרי מדרין לצניעות באורך נפלא).

- ב -

סדר התשובה

כדי דער ברייטער המון זאָל האָבען אַ שטיקעלע באַגריף וואָס דאָס באַדייטען די אַלע תעניתים וואָס ווערען געברענגט אין די פוסקים, ווי אויך אין די מוסר ספרים, און די ערשטע רייען פון די סידרי התשובה, וואָס פון דעם קען מען זיך אויפדרינגען אַז דער קלימאַקס פון תשובה איז צו פאַסטען, בפרט ווערט דאָס אויסגערעכענט ערשט אין אַלע תשובה ספרים ווען עס מאַכט זיך ח"ו אַ בויון פון אַ ספר תורה צ.ב.ש. אַ ס'ת וואָס איז אַראָפּגעפאַלען ח"ו, (עיין במג"א או"ח סי' מ"ד, ועיין עוד בשו"ת אבני צדק, אמרי א"ש או"ח סי' ר', באר משה ח"ד, באר שבע דף ל"ז, בית היוצר סי' י"ד, ברכ"י יו"ד סי' רפ"ב, דברי חיים יו"ד סי' נ"ט, הרי בשמים מהדו"ת קל"ט, זכור לאברהם ערך ס"ת,

חיים שאל סי' י"ב, מהר"י הכהן סי' ל"ז, משנה הלכות ח"ד סי' ק"ל, נפש חי ועוד (ובספר מנחת ש"י הארכתי בזה באריכות). אָדער תפילין וואָס איז אַראָפּגעפּאַלען, און אפילו מזווות לויט טייל פוסקים (ועיין במזווות שלו), אין דער גרעסערער חלק פון די תשובה געווידמעט ווי אַזוי אומציגיין וועגען פּאַסטען, האָב איך געהאַלטען פאַר אַ רעכטע שריט צו ציטירען פון די דברי חז"ל (תענית יב, רמב"ם ה' תענית פ"א ה' י"ז) טואו"ח תקס"ט, תקע"ה) וואָס טועהן אונז ערקלערען וואָס זענען די מאָטיווען פון גוזר תענית זיין.

- ג -

סדר התענית

אין דעם באַשטימטען פּאַסט טאָג וואָס מען האָט גוזר געווען אויפן ציבור זענען זיך צוואַם געקומען אין ביהכ"נ בי"ד און די זקנים צוזאַמען מיטן גאַנצען ציבור דאָס ערשטע האָבען בי"ד און די זקנים אונטערוזוכט און געפּאַרשט אַלע מכשולות וואָס עקזעסטירט אין די שטאַט, דאָס האָט געדארט אַ האַלבען טאָג, און זיי האָבען מתקן געווען תקנות אַפּצוטוען אַלע מכשולות פון עבירות.

דער בי"ד דאַרשענט און וואָרענט און פּאַרשט נאָך די אַלע וואָס רויבען געלטער, און טועהן זיי אַפּשיידען פון כלל ישראל, דערנאָך שטארעמען זיי אויף די געוואַלדי'ס מענטשען וואָס טעראָריזירען יעדען וואָס איז אין וידערשפּראַך מיט זייערע פּרענציפען און ווילען נישט אויספּאַלגען זייערע פּאַרלאַנגען, טוט זיי דאָס בית דין שטאַרק דערנידערען, דאָס זענען די פּונקציעס פון ערשטען האַלבען טאָג. דעם צווייטען האַלבען טאָג ליינט מען אין די תורה מענינא דיומא און מען דאַווענט און מען זאָגט וורוי און מען טוט תשובה.

פון די הייליגע ווערטער פון די חז"ל קענען מיר זיך פיהל לערנען, 1. ערשטענס אַז דאָס עצם פּאַסטען איז בלויז אַ טפל פונעם סדר היום, 2. דער עיקר איז תשובה טוהען אינערליך מיט חרטה געפילען אויפן עבר, און אַ פעסטען באַשלוס אויף להבא, 3. דער צענטראַל פּונקט פונ'ם יום התענית איז די אויפנאַבע פון די פּאַלק'ס מנהיגים ורבנים גוט נאָכצופּאַרשטען אַלע עבירות וואָס זענען אַקטועל און דער צייט פון די טראַגישע געשעהנישען, 4. נאָך טוהען מיט אנטנעמען פון די גאָלדענעם לשון פון רמב"ם, אַז דאָס רויבען און טעראָריזירען איינער דעם אַנדערען וועגען אייגענע פּאַליטישע אינטערעסען, כּפרט ווען עס האַנדעלט זיך וועגען פון אנשים מכובדים מנהיגי העדה איז שקול קעגען אַלע אַנדערע עבירות.

יעצט טייערע אידען! לאַמיר ערנסט אַ טראַכט געבען צו זענען מיר טאַקע יוצא אַ יום התענית מיט פּאַסטען בלויז, און דער צייט וואָס די גמרא מיטן

רמב"ם מיטן טור פאסקענען אַלע אַז דאָס איז בלויז אַ טפל און דער עיקר איז דאָס אויבענדערמאָנטע, און קיינער איז נישט מחולק דערוף.

ע"כ איז לפחות יעדער יחיד פאַר זיך מחויב זיך מתבונן צו זיין פאַרוואָס האָט השי"ת צוגעשיקט די לעצטע צייטען אַזויפיהל טראַגעדיעס נאַכאַנאַנד, און מתקן זיין ביי זיך אין שטוב ווי ווייט מעגליך אַלע הינויכטען וואָס נויטיגען זיך פאַרבעסערונגען. צ.ב.ש. לאָזען בודק זיין די מזוזות, און תפילין, (זע ווייטער בשם הגה"ק ר"י גרינוואַלד) און אויך ספרי תורות וואָס זענען ליידער זייער פעלער האפט, און די אַלע אויבענדערמאָנטע זאַכען, כדי צו פאַרגרינגערען פאַרען יחיד האָבען מיר צוזאַמען גענומען אויף איין פלאַץ די מכשולות פון כשרות און צניעות, מיט מזוזות, ציצית, חינוך, און אָפּגעדריקט מיט די פּאָלגענדע נעמען, (א) נפש ישעי', (ב) מנחת יהודה, (ג) קדושת בנות ישראל, (ד) מדרוך לצניעות, (ה) חינוך ישראל סבא, (ו) מזוזת שלו' על ה' מזווה, (ז) גדולי יהודה על ה' ציצית, (ח) מנחת שלו', (ט) הלכה למשה על מכשולות שונות, (י) שו"ת זבחו זבחי צדק על יו"ד ח"א, ועוד.

צי דעם צוועק האָבען מיר גערעכנט פאַר פּאַסיג צו ציטרען די אָנווייזונגען פון הגה"צ המ"פ ר"י גרינוואַלד זצ"ל, ווי אַזוי זיך צו פיהרען אין די צייט פון שריפות ספרי תורה רח"ל.

- ד -

דער תיקון ווען ספרי תורות ווערען פארברענט רח"ל

אין שו"ת זכרון יהודה פון הגה"ק מוהר"ר יהודה גרינוואַלד אבדק"ק סטמאר זצ"ל (ח"א סימן מ"ד) שרייבט ער צו די שטאַט טאשנאד וואָס דאָרט זענען פאַברענט געוואָרען אין שנת תרע"א 2 ספרי תורות, עטליכע טלתיים און תפילין, מיט סידורים און אַנדערע הייליגע חפצים, אַז די תיקונים אויסערען פּאַסטען דאַרפען זיין דריי פּאַכיג.

1. געוואָרענט זיין מער מכבד צו זיין די תורה נישט צו שמיסען בשעת'ן ליינען (ועי' ספר ואמרו אמן על הלכות עניית אמן באריכות שהדפסתי לפני 10 שנים).

2. יעדען עש"ק זאָל דער בעל קורא מגיה זיין די וואָכעדיגע סדרה אין דעם ספר תורה וואָס מען גייט ליינען דערין מאַרגען.

3. מען דאַרף לאָזען רופען אַ סופר סת"ם וואָס זאָל אַרום גיין אין אַלע אידישע שטיבער פון דער קהילה, און בודק זיין אַלע מזוזות און אויב מעגליך אויך אַלע תפילינס, די באַצאָלונגען פאַרען סופר זאָלען גענומען ווערען פון קהלים קאָסע וכו', עיי"ש באריכות.

- ה -

פסולע ספרי תורות

עס איז ליידער אַ גרויסער בזיון צו זאָגען, אַז אַ גרויסע פּראָצענט פּון די בתי מדרשים האָבען פּסולע ס"ת און אפילו פּון די כשרע איז אַ גרויס חלק בשעת הדחק און בדיעבד, אַזוי אז עס קען אויסקומען טייל מאָל אַז מיט'ן נישט עולה זיין מפּטיר טוט מען אַ גרעסערע עילוי נשמה פּאַר די אבות ווי מען איז יאָ עולה, ווייל אויב דער ס"ת טויג נישט ח"ו דעמאָלס האָט מען געמאַכט 2 ברכות לבטלה חוץ דעם וואָס מען האָט נישט יוצא געווען מצות שמיעת און קרה"ת, דאָס קען אויך זיין אַן אורזאָך פּון די פיהלע טראַגעדיעס ביי ס"ת וואָס מען ליינט אין פּסולע ס"ת רח"ל, אַזוי זעט אויס פּון דעם ערשטען תיקון וואָס הגה"צ ר"י גרינוואַלד זצ"ל שרייבט ווי פּריער דערמאָנט.

דעריבער מאַכען מיר אַ אויפרוף צו אַלע רבנים, שמשים, גבאים, מיט ראשי קהילה, וואָס אויף זיי ליגט גענצליך דער אחריות פּון די אַלע ברכות וואָס ווערען געמאַכט אויף די תורה, מיט'ן חיוב פּון מצות קרה"ת, דאָס זיי זאָלען געבען זאפּארט בודק און מגיה זיין זייערע ס"ת ביי אַ סופּר מומחה ויר"ש מאד.

באַמערקונג! עס קען פּאַסירען אַז מען האַלט זיך אָפּ פּון געבען בודק זיין די ס"ת בלויז צוליב געלט מאַענגעל, דעריבער איז די פּאַסיגע עצה צוזאַמען נעמען די עקסטפּענסעס ביי די מתפללים וואָס וועלען גערען צו שטייער געבען פּאַר אַזאַ חשובּע מצוה, דערצו וואָס דער צוועק איז זיי זאָלען אויסגעהיט ווערען פּון ברכות לבטלה.

- ו -

אן אויפרוף צום ציבור

יעדער פּריוואַט מענטש וואָס איז עולה צו די תורה, און באַמערקט דאָס מינדעסטע ענדערונג, צ.ב.ש. אותיות וואָס זענען רויט אָדער נאָך ליכטיגער, אָדער איין אות רירט צו דעם צווייטען, אָדער אַ אות איז אין מיט'ן אָפּגעהאַקט, אָדער עס פעלט תּגין, אָדער אַן אות וואָס איז נישט געשריבען געהעריג, צ.ב.ש. אַן וא"ו וואָס זעט אויס ווי אַ רייש, אָדער אַ ענדע כ"ף וואָס זעט אויס ווי אַ רייש, אַ ה"י וואָס זעט אויס ווי אַ קו"ף, א.ד.ג. איז ער מחויב ע"פ תורה מעורר צו זיין דעם רב און די אַנדערע אָנפירער פּון די קהילה אַז מען זאָל זעהן צו פּאַרעכטען דעם ס"ת.

- 2 -

פערציג טויזענט אידען האבען יארען לאנג געלויגט פסולע תפילין

אין ספר שו"ת רב פעלים ח"ד סי' ב' ווערט געברענגט דאָס אין די גאַנצע שטאָט „באגראד“ וואָס האָט באַזיצט 40 טויזנט פּערזאָן העכער בר מצוה, רעכטע שומרי תו"מ, וואָס צוליב אום וויסענקייט האָבען זיי יאָרען לאַנג געטראַגען תפילין וואָס זענען נישט געווען מרובע, (קוואַדראַט, די לענג און די ברייט אייניג) ביז עס איז אָנגקומען אַ איד און האָט דאָס אַנאַכט גענומען און תיכף מעורר געווען און אויפגערודערט די שטאָט, ביז די גאַנצע שטאָט איז געגאַנגען קאָדאַרם, עס זענען זאויפאַרט אָנגענומען געוואָרען ריכטיגע שריט צו פאַרעכטען דעם פעלער דורך הגה"צ ר' יוסף חיים בעל איש חי זצ"ל דער מרא דאתרא פון שטאָט. זעהן מיר פון דעם אַז בלויז די נאַכלעסיגקייט פון איין קליינעם פרט פון הלכות תפילין האָט צוגעברענגט אַזאַ גרויסען מכשול, וואָס האָט געפאַסעלט די גאַנצע תפילין.

און וויסען זאָלט איר אַז די דורות זענען גאַרנישט בעסער געוואָרען נאָר אדרבא פיהל ערגער, אַז די מכשולות גרייכען שוין איבערן קאָפּ.

דעריבער וועלען מיר ציטירען איינס באַ איינס די מכשולות וואָס זענען היינט צו טאָג אַקטועל ביי תפילין וואָס טייל דערפון קען דער פּריוואַטער מענטש אויך נאַכקאַנטראָלירען און טייל מוז געטאָן ווערען אויסשלידלעך דורך אַ סופּר מומחה ויר"ש.

1. פּראָבלעם: די תפילין זענען טייל מאָל נישט פינקטליך קוואַדראַט.

עצה: אויסצומעסטען מיט אַ מילימעטער מעסטער אויב די לענג און די ברייט איז אייניג, אָדער אפילו מיט סתם אַ פאַפּירעל ווי עס ווערט צוגעברענגט אין מ"ב (סי' ל"ב).

2. פּראָבלעם: דער תיתורה וואָס דאָס באַדייט דער אינטערשטע חלק פון תפילין דאַרף אויך זיין קוואַדראַט

עצה: דאָס זעלבע ווי נומער 1.

3. פּראָבלעם: די תפירה (די פּאָדעם מיט וואָס די תפילין איז צוואַם גענייט דאַרף אויך זיין קוואַדראַט, און זייער אָפט איז דאָס נישט קוואַדראַט.

עצה: אַזוי ווי נומער איינס, דער ח"א זאָגט עדות אַז דאָס קען פאַסירען אפילו ביי גיטע סופרים.

4. **פּראָבלעם:** סיי דער קוואַדראַט פון נומער 2, סיי דער קוואַדראַט פון נומער 3, דאַרפֿען זיין סיי פון אויבען און סיי פון אונטען דאָס מיינט סיי דער תּיחורה סיי די תּפירות דאַרפֿען זיי קוואַדראַט אויבען און אינטען.

דער מ"ב שרייבט (סי' ל"ב ס"ק קע"ז) אַז ליידער בעוה"ר זייער אַסאַך מענטשען גיבען נישט אַכטונג אויף די תּפילין אַז זיי זאָלען זיין געהעריג קוואַדראַט, און אפ"י צווישען די מדקדים במצות איז פּאַרהאַנען אַזעלכע וואָס גיבען נישט אַכטונג נאָר אויף די אויבערע טייל פון די בתים עס זאָל זיין קוואַדראַט, אָבער זיי קוקען זיך נישט אום אויף די תּיחורה, און אויף די תּפירות וואָס דאָס איז אויך מעיקר הדין, און עס איז זייער גרינג צו פּאַרעכטען.

5. **פּראָבלעם:** אפילו די תּפילין וואָס זענען געווען נייערהייט געהעריג קוואַדראַט אויב מען זעהט אַן ענדערונג צום ביישפּיל די שפּיצען זענען אָפּגעהאַקט אָדער די בתים זענען אויסגעבויגען אָדער די תּיחורה איז אויסגעבויגען אָדער די תּפירות זענען קאַליע געוואָרען דאַרף מען דאָס תּיכף פּאַרעכטען (מ"ב שם קפ"א).

6. **פּראָבלעם:** טייל מאָל זענען די בתים אַליין נישט קוואַדראַט קלעבען די סופרים אַרויס אַ מין קאַלעך וואָס מאַכט קוואַדראַט די בתים (שו"ת נו"ב סי' א, חיי"א כלל י"ד אות ב').

עצה: דאָס בעסטע איז נישט צו קויפֿען נאָר ווייסע תּפילין פּאַרען פּאַרבען און צו זיין מער געזיכערט זאָל מען דאָס נעמען צו אַ סופר יר"ש וואָס פּאַרשטייט צו בתים נישט ביי דעם ביי וועמען מען האָט דאָס געקויפֿט, טייל האָבען מורא צו קויפֿען ווייסע בתים פון א"י ווייל ער וועט נישט האָבען ווי אַזוי צו פּאַרבען, דעריבער זאָל מען וויסען אַז די סופרים פּאַרבען תּפילין.

7. **פּראָבלעם:** עס איז אַ גאָר אָפטע ערשיינונג אַז די קריצען ביי תּפילין של ראש זענען געפּעלשט, דאָס הייסט אַז די עיקר הלכה איז אַז איין בית מח זיין אָפּגעטיילט פון צווייטען מען זאָל דאָס גיט דערקענען, אַסאַך סופרים מאַכען אַ שווינדעל און זיי פּאַרקלעבען די ריכטיגע קריצען און אויף דעם קלעב טוהען זיי אויספּאַרעמען נייע שיינע קריצען, דאָס איז פּסול (חיי"א ה' תּפילין, בה"ל סי' ל"ב, מ). אַזוי איז פּאַרהאַנען נאָך צענדליגע פּראָבלעמען דעריבער איז די עצה צו קויפֿען די בתים פון אַ יר"ש ומדקדק במצות, און דערנאָך געבען צו באַקוקען פּאַר אַ סופר מומחה ויר"ש וואָס פּאַרשטייט צו בתים

- ח -

נישט ערליכע סופרים

דער חת"ס שרייבט (ח"ו סי' פ"ג) פאָר אַ רב נאָך אין זיינע צייטען אָז די סופרים פון זיינע צייטען זענען נישט בקי און זענען מכשיל הרבים און עס איז פאָרהאַנען הונדערטער ערליכע אידען וואָס האָבען נאָך נישט געלייגט אין זייער לעבען קיין כשר'ע תפילין און די רבנים מאַכען זיך נישט וויסענדיג אויף זיי, און אַזוי שרייבט אויך דער קסת הסופר אין נאָמען פונעם משנת חכמים.

דער חיי"א שרייבט אַז רוב סופרים אין זיינע צייטען זענען נישט קיין בני תורה אין אַ סאָך פלעצער האָט ער געזען אַז זיי האָבען נישט קיין יר"ש און אַלע זייערע מעשים איז בחזקת פסול און מען טאָר נישט קיין ברכה מאַכען אויף זייערע תפילין ומזוזות אפילו דער כתב איז מהודר ווייל זיי זענען נחשד אויף חק תוכות און שלא כסדרן.

נו! וואָס זאָלען מיר שוין זאָגען היינטיגע צייטען?

- ט -

מענטשען גייען אין פאפירענע תפילין

ליידער זענען פאָרהאַנען טויזנטער אידען וואָס גייען אַרום אַגאַנץ לעבען מיט בתים וואָס זענען געמאַכט פון פלעסטיק, אָדער האַרטע פאפּען דעקעל, דאָס קען פאַסירען אפילו ווען מען קויפט דאָס פון אַן אייגענעם קאָזען לויט ווי מיר זענען אינפאָרמירט. די איינציגע עצה אויף דעם איז צו קויפּען דירעקט פונעם בתים מאַכער און נאָר דאָן ווען מען קען איהם אַלץ ערליכער איד און מדקוק במצות, דערנאָך זאָל מען עס הערשט וויזען פאָר אַ סופר.

- י -

תפילין סעט און מזוזה סעט

ברון מזכיר נשכחות! איך בין געווען אַמאָל אין אַ ספרים געשעפט האָב איך געהערט ווי איינער קומט אַריין און פאַרלאַנגט אַ בר מצוה סעט! האָט איהם דער פאַרקויפּער געפרעגט וויפּייהל וויילט איהר ספענדען און לויטען פרייז האָט ער איהם פאַרקויפּט פאַר בערך 25 דאָלאַר, שומו שמים!!! די בתים זענען זיכער געמאַכט פון פלעסטיק מיט פרשיות פון פאַפּיר אָדער אינגאַנצען אַן אַ פרשיות, דער טלית איז אַ שאַל וואָס אפילו זאָל זיין כשר'ע מטריאל איז מען אויך נישט יוצא די מצוה (עי' מג"א סי' ח' וספרי גדולי יהודה על ה' ציצית)

כ"ש אָז די ציצית פונעם שאל זענען שטריקלעך, קומט אויס דער ס"ה פונעם גאַנצען פעקעל 3 ברכות לבטלה פון די ציצית און די תפילין, און נישט מקיים געווען אַ גאַנץ לעבען ציצית און תפילין, ווייל דאָס קען איך זאָגען אויף זיכער ווי אַלע פּאָך לייט ווייסען גוט אַז תפילין מיט פרשיות וואָס מען צאָלט דערפאַר אפילו \$40-35 און נאָך מער איז נישט מעגליך עס זאָל זיין כשר. ווייל דער בחים מאַכער און דער סופר קענען דאָס בשוּם אופן נישט פאַר אַזאַ פרייז ערציגען. און ליידער גייען טאָג טעגליך הונדערטער אידען איינקויפען אַ בר מצוה סעט ביי די גרויסע דעפּאַרטמענט סטאָרס. ווי מען קען באַקומען די תפילינס אין אַלע פּאַרבען, עס זאָל „מעטשען“ צום „סוט“, די סיבה איז ווייל דאָס עם הארצות איז זייער גרויס און די רבנים זענען נישט גענוג מעורר.

— יא —

תקנה קעגען וואקסענדע מכשולות אויפֿרוף צו ראשי ישיבה און מנהלים

ליידער וואַקסען אַרויס יעדען טאָג אַנדערע מכשולות און גלייכצייטיג וואַקסט דאָס עם הארצות מיט'ן פולען טעמפּאָ, דאָס אַלע ברענגט צו אַז די פסולע תפילין ומזוזות ווערען אַלץ מער און מער פאַרפלייצט, און דאָס כלל ישראל נייטיגט זיך אַ באַלדיגען הילף זיך אַרויסצודראַפען פון דעם שווערען געראַנגעל מיט די סופרים קלים וואָס פאַשפּרייטען פסולע תפילין ומזוזות, עס ליגט אַ פליכט אויף יעדען אייציגען בן תורה צו זוכען אַן אויסוועג ווי אַזוי מען רוימט אויס די פסולע תפילין ומזוזות, און מען היט אויס מען זאָל נישט נכשל ווערען ווייטער, איין עצה וואָס מיר טראַכטען פאַר אַ גלונגענע מען זאָל איינפירען אין די ישיבות מען זאָל לערנען מיט די תלמידים יעדעס יאָר מיט אַ שיכט פון בחורים אַלץ אַ זייטען שיעור הלכות סת"ם דאָס מיינט די גמרא מנחות טאו"ח שו"ע סי' ל"ב ביז סי' ל"ז גרינטליך.

די צורות האותיות זאָל געלערנט ווערען דורך אַ געניטען סופר ויר"ש אַזוי אַרומ אַז ווען מען קויפט זיך תפילין אָדער מזוזות זאָל מען קענען מער ווייניגער אַליין באַמערקען אויב עס איז כשר אָדער פסול דאָס וואַלט געווען אַ געוואַלדיגע אויפטו אויף להבא.

וועגען פאַרגאַנגענהייט איז אַ שטיקעל עצה וואָס איז אַן הצלה פורתא מען זאָל זיך צוזאַמען נעמען אין יעדען ביהמ"ד אַפּאַר אידען לשם מצוה לזכות הרבים און צוזאַמען נעמען געלט און אויסצאַלען אַ סופר וואָס זאָל קומען אין ביהמ"ד אַריין אַוואַך אָדער מער לויט'ן געברויך און יעדער מתפלל פון ביהמ"ד זאָל זיך ברענגען זיינע מזוזות און תפילינס בודק צו זיין, און דאָס איז אַ פליכט אויפן רב צו שאַפען די עסקנים.

- יב -

די תפילין האבען איהם געהאלפען מיט קינדער

עס האָט פּאַסירט לעצטענס ביי אַ וויליאַמסבורגער איד (רוצה בעילום שמו) וואָס האָט לאַנגע יאָרען ל"ע נישט געהאַט קיין קינדער.

ויהי היום האָט ער זיך געגעבען בודק זיין די תפילין און שאקירט געוואָרען געוואָר ווערענדיג אַז דער וואָרט בניכם פון „למען ירבו ימיכם" האָט געפעלט טאַטאַל נישט לאַנג נאָך דערויף וואָס ער האָט זיך געקויפט נייע כשר'ע פרשיות איז ער מיט השי"ת'ס הילף געהאַלפען געוואָרען, שמעו עמי בינה זאת!

- יג -

די מורא'דיגע טראגעדיע - דורכ'ן נישט באקוקען די מזוזה!

די מעשה האָבען מיר ערהאַלטען דורך אַ דירעקטען טעלעפּאָנישען באַריכט ומעשה שהי' כך הי', ביי אַ איד אין א"י אין בני ברק איז ל"ע פאַר קיינעם געדאַכט שטערבליך קראַנק געוואָרען אַ יונג קינד פּלוצלינג, דער פּאַטער'ס אַ גוטער שכן וואָס האָט זיך שוין געהאַט אָנגעהערט זייער פיהל פון רעבישע מופתים האָט תיכף אָנגעפרעגט איינעם פון די גרויסע חסידישע רביים אַן עצה, האָט דער רבי געלאָזט ענפערען מען זאָל זאפארט בודק זיין די מזוזה, דער שכן האָט דאָס איבער געגעבען פאַרען פּאַטער און דער פּאַטער זייענדיג אַ מתנגד האָט באַשלאָסען צו פרעגען זיינעם אַ ליטווישען ראש ישיבה אַ מפורסם'דיגער גדול צו ער זאָל פּאָלגען די עצה, דער ראש ישיבה האָט פאַרדאַמט די עצה באַמערקענדיג מיט געציילטע ווערטער דאָס איז חסידישע מעשיות (ליידער איז אַ שטיקעל ב"י אין ה' מזוזה היינט צו טאָג אויך חסידות) אַז דאָס קינד איז קראַנק דאָרף מען גיין צו אַ דאָקטער און נישט מעהר.

ביז אַ קורצע צייט איז דאָס קינד ל"ע נערד געוואָרען דער חסידישער שכן בעת ער איז געאַנגען מנחם אבל זיין האָט ער פון גרויס אמנות צדיקים זיך נישט געקענט צוריקהאַלטען און אַראָפּגענומען די מזוזה אָן ערלויבעניש, שטעלט אייך פאַר וואָס ער האָט דאָרט געפונען? דער וואָרט בניכם פונעם פסוק למען ירבו ימיכם האָט געפעלט!!!

- יד -

מדה כנגד מדה

ענדליך צו די פריערדיגע מעשה האָט פּאַסירט ביי אַ צווייטען איד אין א״י וואָס האָט געליטען זייער שווער אויפן האַרץ ל״ע האָט אים אַ רבי מייעץ געווען בודק צו זיין די תּפּילין ומזוזות טאַמער זענען זיי נישט אין אָרדענונג, וכך הוה! מען האָט געטראָפּען אין אײנעם פון די מזוזות אַז עס האָט געפּעלט דער וואָרט „לכבך“. האָט מען באַלד געטוישט די מזוזות און די מחלה איז גענצליך פאַרשוואונדען געוואָרען. די דאָקטורים האָבען זיך נישט געקענט גענוג אַנוואונדערען פון דעם פּלוצלינגדיגען אומגעריכטען ענדערונג.

די מעשיות זענען באַלערענדע מוסר רייד פאַר אַלע ליידעמע, זיך נישט צו זוימען און זאפּארט בודק זיין די תּפּילין און מזוזות ווייל עס קען מעגליך זיין ביי אײנעם וואָס ער האָט באַנקראַטירט אַז עפּעס האָט נישט געטויגט מיטן וואָרט „מאדך“.

אײנער וואָס האָט שלאָפּלאָזע נעכט, קען זיין דאָס וואָרט „ובשכבך“ איז נישט כשר געשריבען.

אײנער וואָס האָט ל״ע צער גידול בנים אָדער איז אַליין פּרי אַוועק פון דעם עולם ל״ע, קען זיין אַז דער פּסוק „למען ירכו ימיכם וימי בניכם“ איז נישט כשר.

אײנער וואָס די פּרנסה גייט איהם עפּעס נישט, קען זיין אַז עפּעס טויג נישט מיטן „ואספת דגנך“ וגו'.

אײנער וואָס ליידט שטאַרק אויפן מאַגען, קען זיין אַז דער „ואכלת ושבעת“ טויג נישט.

אײנער וואָס דאָס קינד וויל נישט צו לייגען דעם קאָפּ צום לערנען, קען זיין אַז דער „ולמדתם אותם את בניכם“ טויג נישט.

אײנער וואָס האָט אַ פּחד באַנאַכט פון גנבים, קען זיין אַז דער „בשבתך בביתך“ טויג נישט.

אײנער וואָס האָט געהאַט ל״ע אַן עקסידענט, אָדער ער האָט פּשוט מורא אַרויס צו גיין אויף די גאַס, קען זיין אַז דער „ובלכתך בדרך“ טויג נישט.

אײנער וואָס האָט הרהורי אמונה אין בטחון מיט השגחה פרטית, קען זיין אַז דער „פן יתה לבככם“ וגו' טויג נישט.

איינער וואָס האָט ל"ע נישט געהאַט קיין קינדער, קען זיין אַז דער „קדש
לי כל בכור“, אָדער „וימי בניכם“ טויג נישט.

איינער וואָס איז שטאַרק נישט אָפּעטיטלעך צום לערנען, קען זיין אַז דער
„ורברת בם“ טויג נישט.

איינער וואָס עס קומט איהם אויס אַסאַך אַרום צו וואַנדערען און אַוועק צו
זיין פון דערהיים, קען זיין אַז דער „ואברתם מהרה מעל הארץ“ טויג נישט.

איינער וואָס ליידט אויף האַנט ווייטאָג קען זיין אַז דער „על ירך“ אָדער
„על ירכם“ טויג נישט.

איינער וואָס ער ליידט אויף אויגען ווייטאָג, קען זיין אַז דער „בין עיניך“
אָדער „בין עיניכם“ טויג נישט.

די אַלע זאַכען זענען נישט קיין כללים ווייל די פאַרבאָרגענע סודות וואָס
ליגט באַהאַלטען אין יעדען שטראַך פון יעדען אות איז ווייט ווייט העכער פון
אונזערע השגות, דעריבער קען מען נישט אויסדעקענען וועלכע פסול האָט אַ
שייכות צו וועלכע אָנשיקעניש, יעדענפאלס איז מען מחויב על כל צדה שלא
תבא זאפארט בורק צו זיין די מזוזות און תפילין.

אויב מען גייט קויפען תפילין אָדער אַ מזוזה זאָל מען געוואָדענט זיין צו
קויפען אַ מזוזה נאָר ביי אַ יד"ש, און עקסטער לאָזען באַקוקען ביי אַ צווייטען
סופר יד"ש און בורק זיין מינימום 2 מאָל אין 7 יאָר.

טייל קהילות האָבען געהאַט אַ תקנה אין דער אַלטער היים אַז יעדען חורש
אלול מוז מען לאָזען בורק זיין די מזוזות און תפילין.

אין זכות פון די גרויסע מצוה וועלען מיר באַשירעמט ווערען פון אַלע
צדות און זוכה זיין בקרוב צו די גאולה שלימה בב"א.

נ.ב.

ווער עס האט אינטערעס צו זיין בכלל מזכה הרבים און העלפען
אין די געוואלדיגע מצוה פון תפילין און מזוזות זאל זיך ווענדען
טעלעפאניש אדער שריפטליך צו:

RABBI S. GROSS
4711 - 12 Ane
Brooklyn, N. Y. 11219
Tel. 436-8086

די וויכטיקייט פון כשר'ע מזוזות

ארום צו אלע אידען

פון הרב שלום יהודה גראַס

רב דקהל „מגן שאול“ ור״מ בישיבה וכולל „בית ישעי“ ברוקלין, ניו יארק
בעמוח״ס **נפש ישעי'** על מאכלות אסורות (ה״ח), **מנחת יהודה** על חומר איסור
„הלב עכו״ם“ ו„סימילאק“, **מדריך לצניעות** על עניני צניעות, ועוד.

איצט מ׳ר׳י רובתי! לאמיר מאַכען אַ שטיקל חשבון הנפש, וואָס די זומער־חדשים קאָסטען אַפּ — די באַנגעלאָ קאָסט כמעט אַ טויזענטער. מיפען אַהין אין אַהער — בערך 150 ביו 200 דאָלער. אַנדערע עקספענסעס, ווי עסנוואַרג און נויטיגע שטיב־זאַכען — בערך 300 דאָלער. טייל קינדער ווערן פאַרשיקט אין קעמפּס — בערך 500 דאָלער אַ קינד. ווער עס האָט מ׳ר׳ע רערע קינדער בלעהר׳ה, גרייכט דאָס אין די טויזענטער. אַזוי אויך די וואָס ווערן, לידער, באַראַבעוועט דורכ׳ן זומער — קומט צו אַן עקסטערן עקספענס פּון שווערע טויזענטער דאָלערען. חוץ דעם וואָס עס קען נאָך אַמאָל אַפּ־קאָסטען עגמת נפש און האַרץ־עסעניש, וואָס איז פאַרבינדען מיט גרויסע דאָקטאָר־בילס, א. ד. גל. — אַט אויף דעם אַלעם קאַרנט מען גאָר־ניט, אָבער ווען עס האַנדעלט זיך אין אַזאַ גע׳וואַלדיג־גרויסער מצוה ווי מצות מזוזה, קאַרנט מען 10 אָדער 20 דאָלער, און מ׳קויפט זיך אין ביליגע מזוזות.

אפילו דער וואָס קויפט שוין יאָ אַ געהעריגע מזוזה, פאַרגעסט זיך אַז די זומער־דיגע מזוזה מוז מען אויך בודק זײַן, פונקט ווי די פון אַ גאַנץ יאָר.

מיט גרויס פרייד קענען מיר מיטטיילען, אַז די התעיררות אין דער הינויכט האָט אַפּגעקלונג־

לעצטענס האָבען מיר אַרויסגעברענגט אויף די שפּאַלטען פון דער חרדי'ישער צייטשריפט „די תורה וועלט“, די נאַלעסיגקייט פון נישט אומקוקען זיך אַז די מזוזות זאָלן זײַן, בפרט אין די זומער־דיגע וואוינוגען, אין קעמפּס, באַנגעלאָס, האַטעלן, א. ד. גל. זײַן געהעריג, כשר, ווייל ווי באַוואוסט, זײַנען די מזוזות אין די זומער־פלעצער מערסטען טייל נישט אין אַרדענונג. די סיבות דערפון זײַנען פאַלגענדע:
(א) גע׳וויינליך אין דער דורכשניטליכער איד נישט אַזוי מדקדק אַרויפצושטעלן אַן אייגענ־קויפטע מזוזה אין דער זומער־וואוינונג, ווי ער טוט עס אין זײַן שטענדיגער וואוינונג אַ גאַנץ יאָר, ווייל ער פאַרלאָזט זיך, אַז אויף 2 חדשים וועט כשר זײַן די מזוזה וואָס געפינט זיך דאָרט.
(ב) אפילו דער וואָס איז שוין יאָ מדקדק און קלאַפט־אָן אויך זומער אַ נייע, אייגענע מזוזה, זוכט ער אויך צו שפּאַרן געלט ווי ווייט מעגליך און ער קויפט פון די ביליגע מזוזות, וואָס זײַנען 90 פּראָצענט פּסול (ועיין בספר נפש ישעי' ה״א עמוד ע״ט באריכות).

(ג) טייל מינען, אַז זומער פּעלט בכלל נישט אייס קיין מזוזה.

(ד) מען פאַרגינט זיך נישט צו קויפען אַ געהעריגע מזוזה, טראַכטענדיג אַז איבעראַיאָר וועט מען דאָס מוזען איבערלאָזען פאַר אַנדערע.

גענומען פון דעם וואָס עפעס אַ קל האָט צע-
שניטן אַ מגילת אַסתר אין קליינע שטיקלעך
און דאָס פאַרקויפט אַלס מזוזות.

על כן בעטן מיר פון די אַלע וואָס האָבען
נאָך נישט בודק געווען זייערע מזוזות אין
קאָנטרי (ווי אויך פון אַ גאַנץ יאָר) — האָט
רחמנות אויף אייערע קינדער! אַווי ווי די חז"ל
זאָגען (שבת ל"ב ע"ב, טור ב"י ה' מזוזה יו"ד
ס"י רפה"ט) אַז אין זינד פון מזוזה ווערען פאַר-
שניטען די לעבענס פון קליינע קינדער יונגע-
הייט ל"ע. האָט רחמנות אויף זיך! ווייל די
מזוזה איז אַ שמירה פאַר אידען, וואו ער גייט
און וואו ער קומט. אינטערעסאַנט איז, וואָס דער
ב"י שרייבט (יו"ד ס' רפה"ה), אַז דאָס איז אַן
אַפענער גס, וואָס די וואָס האָבען נישט מזוזות
אויף די טירן ווערן געשעדיגט און דער וואָס
האָט יא אַ מזוזה אויף דער טיר ווערט נישט
געשעדיגט!

צענדליגער אומגליקען האָבען פאַסירט אין
פאַרלויף פון די לעצטע פאַר יאָר, באַזונדערס
אין די זומער צייטען, עקסידענטן ל"ע אַן אַ
שיעור, הונדערטער שטיבער זיינען באַראַבע-
וועט געוואָרען, יונגע מענטשן זיינען ברויטאַל
דערמאַרדעט געוואָרען על קידוש השם אין
האַלד-אַפּס, און נאָך פאַרשידענע אומגליקען
וואָס מען קאָן נישט מיט געלט צוריקברענגען.
און נאָך איצט האָט איר אַלע ברירות צו ספע-
דען די פאַר דאָלער וואָס עס דאַרף קאַסטען אַ
מזוזה און באַשיינען די זומער-באַנגעלאָן מיט
מהודר'דיגע מזוזות פון ערשטן קלאַס. דורך
דעם זענט איר בעוהשי"ת פאַרויכערט, צוזאַמען
מיט אייער הויזגעזינד, דעם גאַנצען מעת-לעת
מכל צרה שלא תבא ברחמינות ובגשמיות.

זען אויף ווייט און ברייט איבער גאַנץ ניו יאָרק,
נאָך מער—רבנים זיינען אויך נתעורר געוואָרן
און האָבען גע'דרשנט' פייערדיג אין זייערע
דרשות וועגען דער וויכטיגקייט פון באַזאָרגען
זיך מיט הונדערט-פּראָצענטיגע כשר'ע מזוזות,
אַפילו אין די זומער-וואוינונגען, און כ"ש אַ
גאַנץ יאָר.

די רעזולטאַטען פון דער התעוררות זיינען
געוואָלדיגע. אַ סך אידען האָבען באַלד ביים אָנ-
קום אין קאָנטרי זיך גענומען צו די מזוזות, און
ביים עפענען די מזוזות זיינען זיי שיער-ניט
געפאַלן חלשות — זעענדיג פאַר זיך אַ שוין-
דערליך בילד, אַ צורה פון אַ "מאַנקי" אויפגע-
מאַלען אין דער מזוזה. אַס דאָס איז געווען דער
גאַנצער אינהאַלט פון דער מזוזה רח"ל. אין דער
זעלבער קאַלאַניע, ווען מ'האַט געעפענט אַ
צווייטע מזוזה, האָט מען געטראָפּען געדרוקטע
אותיות אויף פאַפיר, אַז אַנדערע מזוזות האָט
מען געטראָפּן גאַנץ ליידיק, אַז אַ ווערטער, דער
סך-הכל פון דער באַנגעלאָן-קאַלאַניע, וואָס באַ-
שטייט פון 30 משפחות בלע"ה, איז, אַז קיין
איין-אינציגע מזוזה איז נישט געווען כשר, און
אַווי זיינען די באַנגעלאָס באַוואוינט געוואָרען
צענדליגע יאָרן נאָכאַנאַנד דורך אמת-היימישע
אידען פון העכסטען קלאַס.

אין אַ געוויסער באַנגעלאָן וואו עס איז מיט
אַ יאָר צוריק דערטרונקען געוואָרען אַ טאַטע
פון צוויי קינדער ל"ע, האָט מען גע-
טראָפּען אַ פּסול'ע מזוזה, אויך האָט מען גע-
טראָפּען לידיגע מזוזות-שיידלעך אַן מזוזות אי-
נעווייניג. עס זיינען אויך געפונען געוואָרען
מזוזות מיט די אויפשריפטען "פרשנדתא",
"חיוזתא", "עשרת בני המן וכו'", דאָס האָט זיך

RABBI S. J. GROSS

4711 12th Ave., Brooklyn N.Y. 11219

די וויכטיקייט פון כשר'ע מזוזות

א רופ צו רבנים

פון הרב שלום יהודה גראָס

רב דקחל „מגן שאול“ ור״מ בישיבה וכולל „בית ישעי“ ברוקלין, ניו יארק

בעמח״ס נפש ישעי' על מאכלות אסורות (ה״ח), מנחת יהודה על חומר איסור „חלב עכו״ם“ ו„סימילאק“, מדריך לצניעות על עניני צניעות, ועוד.

נאך דעם אויפרוף, וואָס מיר האָבן אָפּגעדרוקט פאַרגאַנגענע וואָך וועגען די מכשולות פון פּסול'ע מזוזות, איז דאָס גאַנצע וועלט-אידענטום אויפּגע-טרייסעלט געוואָרן און ווי זיך אויפּגעכאַפּט פון אַ טיפּען שלאָף. לויט די פּילע טעלעפּאָנישע, שריפטליכע און פּערזענליכע באַריכטען וואָס איך האָב באַקומען, זיינען מיר ערשטיגט געבליבען הערענדיג פון פּיל מענטשן, אַז זיי ווייסן אָפּילו נישט אַז מען דאַרף בודק זיין אַ מזוזה. נאָך מער, מאַנכע לומדים האָבען אָפּילו גאַנטי געוואוסט. אַז אין די זומער-וואוינונגען (קאָנטריס) דאַרף מען אויך האָבען אַ כשר'ע מזוזה, פונקט ווי אַ באַנץ יאַר אין דער שטענדיגער היים.

די פּראַקטיק האָט אונז איבערצייגט, אַז די בעסטע בריקות ווערען געמאַכט ווען דער סופּר וואָס איז בודק די מזוזה איז נישט דער זעלבער וואָס האָט דאָס פּאַרקויפּט, דאָס מיינט בקיצור: אַז מען דאַרף קויפּן אַ מזוזה ביי אַ גרויסען ירא שמים, און נאָך דעם געבען בודק צו זיין אידער מען נוצט דאָס, פּאַר אַ סופּר ירא שמים.

גלייכצייטיג איז פון גרויס וויכטיגקייט, אַז די רבנים זאָלען ערקלערן אַלע איינצעלהייטען ווי אַזוי זיך צו פירען מיט'ן אַרטיפּלייגן די מזוזה, סיי צו וועלכער ריכטונג די מזוזה זאָל זיין גע-בויגען; ווען דאַרף מען מאַכען אַ בדכה און ווען נישט; ווי הויך די מזוזה זאָל ליגען, און וועלכע שטיבער זיינען מחויב אָדער פּטור פון אַ מזוזה. (בקרוב וועט איה״ש ערשיינען דאָס ספר „מזוזה שלום“ אויף הלכות מזוזה, וואו עס וועדן אַרומ-געדעט אַלע היינטיגע מכשולות וועגען מזוזה, ווי אויך אַלע סאַרטען הלכות פּונ'ם קויפּען די מזוזה ביז'ן אַרױפּשטעלן, — מיט אַ קורצן און לייכטען לשון, אין דער אידישער שפּראַך, כדי אַלע זאָלען קענען פּאַרשטיין, פון קליין ביז גרויס.)

דעריבער ליגט אַ פליכט אויף אַלע רבנים זיי זאָלען מעורר זיין זייערע בעלי בתים סיי די וויכ-טיגקייט פון בודק זיין מזוזות אויסשליסליך ביי אַ סופּר ירא שמים מאד, און סיי דאָס מען זאָל נישט קאָרנען קיין געלט און קויפּען נאַר הונ-דערט פּדאַצענטיגע מזוזות, וואָס זיינען כּשד אויך לכתחילה.

כ״ק אדמו״ר מסאטמאַר שליט״א האָט מיט אַן ערד 16 יאַר צודיק שטאַרק פּאַרדאַמט ביי אַ קאַנווענשאַן די גרויסע שטרויכלונג פון די פּסול'ע תּפּילין ומזוזות, וואָס ווערן געדרוקט און געשריבען אין די שווערע טויענטער, צוגעבענ-דיג דערביי, אַז ער האָט דאָס מיט זיינע אייגענע אויגן געזען, און ער האָט נאָך צוגעגעבען, אַז

ביליגע מזוזות און טייערע מזוזות

ליידער בעווה"ר איז שטארק איינגעפירט ביי הימישע אידען שומרי ת"מ, וואס קארגען נישט קיין געלט און לאזען זיך קאסטען פאר א מצוה-זאך, פונדעסטוועגען ווען עס קומט איינצוהאנדלען לען פרשיות פאר תפילין, מזוזות און ס"ת אדער בתים, דאמאלס הייבט מען זיך אן צו דינגען אויפ'ן פרייז, עס איז פשוט נישט צו גלויבען, אויף בר מצווה סעודות און חתונות מיט חתונה-קליידונג און סוויט טעיבל, פיקטשורס און מעבל מיט אנדערע שטוב'זאכן פארשווענדעט מען שווערע צענדליגע טויזענטער דאלארן, כאטש דאס איז גאר אויף איין טאג, און עפ"י תורה איז מען יוצא און מען איז גאר מחויב וועגען איסור כל תשחית צו מאכן און קויפען אלעס אויף א באשיידענעם אופן, אבער ווען עס האנדעלט זיך אין א מצוה-זאך, וואס דער אונטערשריד איז צוויי-שען ביליג און טייער בלויז געציילטע דא-לארן, — דאמאלס ווערט מען קארג, דאס מיינט, מען וויל נישט באצאלען מער ווי 3 אדער 5 דא-לער פאר א מזוזה, א מילדער איז שוין גרייט צו ספענדען ביז 10 דאלער, אבער נישט מער, און די טייערע מזוזות, וואס זיינען אמת'דיג כשר, קאסטען מינימום פון 15 דאלער און העכער, וואס זיינען די תוצאות פון דער דאזיגער האנדל-לונג? דער וואס האט געקויפט א ביליגע מזוזה האט ארויסגעווארפען 10 דאלער אומזיסט, ווייל פאר דעם געלט האט ער באקומען א פסוליע מזוזה, ווי דאס איז איבערצייגט געווארען ביי הונדערטער פאלען, און נישט בלויז האט ער ארויסגעווארפען די 7 דאלער, גאר זיין גאנצען פארמעגען, זיין לעבען און דאס לעבן פון זיינע ווייב און קינדער זיינען יעדע רגע אין א סכנה (ווי מיר ברענגען דא ווייטער לעבעדיגע פאקטן).

די אורזאך דערפון איז, ווייל היינט צו טאג זיינען ליידער אלע מצוות-ענינים פארוואנדעלט געווארען אין א ביזנעס, דעריבער לייגט דער מוכר ספרים דאס גאנצע געוויכט צו מאכען מזוזות מיט די ביליגסטע מיטלען, אויפ'ן שנעל-טען אופן, וואס א פאכמאן דערקענט דאס אויף

די היינטיגע מזוזות זעהר שנעל, די ביליגע מזוזות ווערען געמאכט אויף פארשידענארטיגע וועגען:

- (א) טייל זיינען געדרוקט אויף פאפיר!
- (ב) טייל זיינען געדרוקט אויף פארמעט!
- (ג) טייל זיינען געשריבן אויף פאפיר, וואס איז ענליך צו פארמעט!
- (ד) טייל מזוזות ווערען געשריבען פון פרויען און קליינע קינדער!
- (ה) א גרויסע טייל ווערט געשריבען דורך מחללי שבת!
- (ו) טייל מזוזות און תפילין ווערען געשריבען אינ'ם הייליגען טאג פון שבת קודש!

(ז) טייל ווערען געשריבען אויף מאטעריאל וואס איז געמאכט קינצליך, עס זאל אויסזען ווי פארמעט (אז מען קען ארויסציהען פעדעמען!).

(ח) טייל ווערען געשריבען דורך סופרים וואס הייסען שומרי ת"מ און זיינען ליידער שטארק פארזונקען אין תאוות ממון, דעריבער שרייבען זיי אפ די מזוזות בליץ-שנעל, וואס דורך דעם זיינען די אותיות נישט געשריבען ווי מען דארף, אדער די אותיות רירען זיך אן איינער מיט'ן אנדערן, ווי אויך פעלן א סך אותיות!

אט אזוי ווערען אנגעשריבען 97 פראצענט פון אלע ביליגע מזוזות, וואס ווערען געשריבן היינט-צו-טאג איבער דער גארער וועלט!!

מיר קענען מיטטיילען, אז מערסטענס זיינען די קליינע מזוזות פסול, אפילו ווען איר זענט נישט קיין מבין אויף א כשר'ער מזוזה, זענט איר וויי-ניגסטענס מחויב נישט צו קויפען אויסשליסליך א גרויסע מזוזה, זענט איר שוין מיט א גרעסערן פראצענט אויסגעהיטען פון די פסוליע מזוזות.

השו"ע געערטע אידען!

אויב איר ווילט אייך פארזיכערן בעזר השי"ת מיט א געזונט, לאנג, רהיג לעבען, צוזאמען מיט אייער בני בית און קינדער — קארגט נישט די פאר דאלער וואס עס קאסט א טייערע מזוזה און די פאר דאלער פאר'ן סופר א יר"ש איבערצו-קוקען צי די מזוזה איז ווירקליך כשר!

ווי גניבות, שריפות און האלד-אפס, א גרויסע עם הארצות הערשט אויך ביי פילע ביונעסלייט, וואס מיינען אז כאטש מען דארף האבען א מזוזה אין געשעפט, קאן מען יוצא זיין מיט א ביליגער מזוזה אויך, ווייל מען עסט נישט און מען שלאפט נישט דארט. אבער עפ"י שולחן ערוך איז דאס נישט אמת.

יעדער איד איז מחויב צו טאן וועגען מזוזות

יעדער איד איז מחויב, לויט זיין מעגליכקייט, אפצוהאלטען זיך פון די אויבענדערמאנטע פסולע ביליגע מזוזות און תפילין, דעריבער אויב איר קומט אריין אין א אידישער שטוב, וואס דער שטייגער איז אז די ערשטע זאך ביים אריבער-טרעטען די שוועל איז ארויפצולייגען די האנט אויף דער מזוזה — איז אויב ער באמערקט אז די מזוזה איז קליין, איז ער מחויב זאפארט מעורר צו זיין דעם בעל הבית צו טוישען די מזוזה, ווייל 97 פראצענט איז זיכער אז די מזוזה טויג נישט, — נאר אפילו ער באגעגענט זיך מיט א גרויסער מזוזה, זאל ער אויך נישט פארפעלן צו פרעגן רעם בעל הבית, ווען ער האט לעצטנס בודק גע-ווען די מזוזה און אויסגעפינען וואו ער האט גע-קויפט די מזוזה, גלייכצייטיג זאל ער באטראכטן צי די מזוזה איז ארויפגעשטעלט ווי מען דארף, דאס זעלבע ווען איר קומט אריין אין א סטאר אדער ביונעס, אדער להבדיל ביהמ"ד, און איר זעט נישט קיין מזוזה, אדער א נאך קליינשטיגע מזוזה, דארף ער מעורר זיין דעם בעל הבית זאפארט צו קויפען א כשר'ע מזוזה, אויך ווען ער גייט דורך שטיבער פון א פרעמדער דירה, און ער זעט א געוויסען פלאץ וואס דער בעל הבית האט נישט ארויפגעלייגט א מזוזה, גלויבענדיג אז דארט דארף מען ניט קיין מזוזה — דארף ער מעורר זיין דערויף.

באמערקונג: א בית מדרש איז אויך מחויב צו לאזען בודק זיין אירע מזוזות 2 מאל אין זיבן יאר (כמבואר בספרי מוחת שלו הלכות מזוזה).

אויב איר ווילט אינוועסטירען געלט אין א גרויסער ביונעס, וואו איר האפט צו באגליקען און פארדינען גרויסע געלטער, פארגעסט נישט דעם עיקר, אז אויב איר האט א ביליגע מזוזה/לע איז אייער ארבעט אוממיט!

אויב איר ווילט קויפען טייערע צירונג און אנהערע זילבערווארג אדער גאלדווארג, קענט איר נישט זיין פארויכערט קעגען גניבות מיט די בעסטע פאליציי, כל זמן איר האט נישט א כשר'ע מזוזה אויף יעדער סיר.

אויב איר ווילט זיך איינריכטען מיט די שענ-טע און בעסטע און טייערסטע מעבל, ווי אויך אלע אנדערע שטוב-געצייג, און איר ווילט זיין פארויכערט מיט דער בעסטער אינשורענס פא-ליסי, דאן קלאפט ארויף אויף אייערע סירען כשר'ע מזוזות, ווייל נאר דאס וועט איך העלפן. אויב איר ווילט זיין אויסגעהיט פון עקסידענ-טען, געזונטהייט-פעלערן, האלד-אפס, פארא-ליזשע, באוואוסטלאזיגקייט, רומאטיזם, ארטריי-טיס א. ד. גל, דאן זעט דערצו איר זאלט האבען כשר'ע מזוזות אויף אלע אייערע סירען.

אויב איר ווילט נישט מאכען 2 ברכות לבטלה יעדען טאג, דאן זאלט איר אכטונג געבען צו קויפען אייערע תפילין פון א סופר מומחה וירא שמים.

ווייל געדענקען זאלט איר, אז נישט נאר די אחריות פון אלע שטוב-אומגליקן היז וואס פא-סירן צוליב נישט-כשר'ע מזוזות ליגט אויף דעם וואס האט געקארגט ביים קויפען די מזוזות, נאר אויך די רחמינות/דיגע אחריות פון מבטל זיין יעדן טאג אזעלכע דעהויבענע מצוות פון מזוזה און תפילין ליגט אויף דעם קויפער, און אויף דעם אלעם וועט מען מוען אפגעבען דין חשבון פאר השי"ת.

מזוזות פאר געשעפטען

ס'איז וויכטיג אויפמערקזאם צו מאכען אלע געשעפטען און ביונעסלייט, דאס א געשעפט אדער א ביונעס איז אויך מחויב במזוזה, און דערפאר וואס א סך ווייסען נישט דערפון, פאסירט טאקע דירעקט ביי די געשעפטען כרוטאלע אומגליקען.

פראגען און ענטפערס

פראגע:

צי איז אַ מדקדק במצוות זיך מחויב צו לאָזען קאָסטן פאַר אַ שטאַרק מהודר דיגער מוזה 35 דאָלער.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער מידעה פון פאַר-גאַנגענער וואָך זיינען אָנגעפּרעגט געוואָרען פאַר-שידענע פּראָגנ. דעריבער גיבען מיר דאָ די ענט-פערס.

ענטפער:

ביי מצוות איז נישטאָ קיין שיעור, ווי מער מען צאָלט אַלץ מער שכר קריגט מען, אויסער אַלעס. קאָז מען מער זיכער זיין אָז עס איז 100 פּראָ-צענט כשר.

פראגע:

מען מען אַראָפּנעמען די מוזהות ווען מען פאַרט אַהיים פון קאַנטרי?

ענטפער:

אַט זעט איר ביי אַתרוג, וואָס די מצוה גע-הויערט 7 טעג יעדן טאָג געציילטע מינוטען, און דאָר זשאַלעוועט מען נישט קיין געלט, כל-שכן מוזה, וואָס קען האַלטען אויף אַ גאַנץ לעבן, דאָרף מען אוואַזי זיך לאָזען קאָסטען.

מען טאָר נישט אַראָפּנעמען די מוזהות. און אויב מען טוט דאָס יאָ, שטעלט מען זיך, מיט דער גאַנצער משפּחה אין אַ לעבענס-געפאַר (וועיזן בספּרי מוזהות שלו' באַריכות). אינטערע-סאָנט איז צו באַמערקען, אָז איינער פון די מקורבים פון כּי"ק אַדמו"ר מסאַטמאַר שליט"א האָט אַמאָל אַמוויסענדיג אַרונטערגענומען די מוזהות פון זיין קאַנטרי-דירה אין שעראַן ספּרינג, האָט אים אַדמו"ר מסאַטמאַר שליט"א שטרענג אַויפּגעפּאָדערט, אָז ער זאָל זיך זאָפּאַרט אויפ-הייבען און צוריקפּאַרען קיין שעראַן ספּרינג און צוריק אַרויפּשטעלען אַלע מוזהות, ווייל ער שטייט יעדע גנע אין אַ סכּנה ר"ל. (דער וועג אַהי"א-און צוריק מיט דער אַרבעט איז בערך 15 שעה).

פראגע:

ווי אַפט דאָרף מען בודק זיין אַ מוזה און תּפּילין?

ענטפער:

אַלע מוזהות און תּפּילין, סיי פּרייזאַטע, סיי בתי מדרשים און אַנדערע פּאַבליק פּלעצער, דאָרף מען בודק זיין ווייניגסטענס 2 מאַל אין זיבן יאָר. גאָר גרויסע מדקדקים זיינען בודק יעדן חודש אַלול (זע מט"א, קש"ע, מוזהות שלו').

פראגע:

לוינט זיך וועגען 2 וואָכן, ביו"ן סוף וואַקעי-שאַן, אַרויפּצושטעלען מוזהות אין דער קאַנטרי?

ענטפער:

פראגע:

זיינען די קלאַסישטיכער פון חדרים, ישיבות, כוללים, סקולס, אויך דאָרמיטאָריס, האַטעלן, מע-דיקעל אַפּיסעס, ביזנעס-אַפּיסעס א. ד. גל. יוצא מיט ביליגע מוזהות/לעך?

ענטפער:

אַדרבא! ערשט דאָרט דאָרף מען לייגען טיי"ע רע מוזהות, ווייל אויסער דער זיכערקייט און כּשר-רות, קוואַליטעט פון די מוזהות, דאָרפן קינדער ערשט האַבען שמירה, ווי די חז"ל דריקן זיך

ביי אַ מצוה-וואָך איז קיין שום אונטערשייד נישט אויב עס איז פאַר איין מינוט אָדער אויף יאָרען. אויב עס איז אַ חיוב, מוז מען, אויסער-דעם, קען ח"ו דורך די צוויי וואָכען פּאַסירן פאַר-שידענע אומגליקען, וואָס די מוזה טוט דעם מענטש אויסהיטען פון זיי (זע בית יוסף יו"ד סי' רפ"ה אין ספר שערי שלו' באַריכות)

אויס אויף די קליינע קינדער, שומר פתאים ד"ר, דאָס זעלבע איז אויך שייך ביי מעדיקעל'ס, וואו מען וואַרט און האַפּט אַז דער דאָקטאָר זאָל זיין דער ריכטיגער שליח פון באַשעפּער צוצוטערען די פּאָסענדע הייל־מיטל פאַר'ן קראַנקען.

אומגליקען דורך פסול'ע מזוזות

זינט מיר האַבען מפרסם געווען די מודעה וועגען פסול'ע מזוזות, זיינען מיר פאַרפלייצט געוואָרען פון אַלע עקן מיט טעלעפּאָנישע באַ־ריכטען וועגען פאַרשיידענע שוידערליכע פּאָסי־רונגען, וואָס זיינען פאַרלאָסען די לעצטע צייטען, ווי מען האָט געזען באַשיינפערליך, און קיין שום צווייפעל ניט אַז דאָס האָט פּאָסירט נאָר צוליב פּסול'ע מזוזות, מיר וועלן צייטירן דאָ בלויז עט־ליכע פּאַלן:

(א) דאָ לעצטנס, אין מיטן העלן טאָג, וואו די גאָס איז געווען בלאַגערט מיט מענטשען, האָבן אַריינמאַרשירט עטליכע גוים, באַוואָפענט מיט רעוואָלוערס און איינער האָט גלייך אויסגע־שטרעקט דעם רעוואָלוער צו דעם וואָס שטייט ביי דער קאַסע, דער צווייטער האָט אויסגע־שטרעקט דאָס געווער איבער'ן צווייטען אַרביי־טער, די רויבער האַבען אַרעקענומען אַ גרויסע סומע געלט, גלייך דערויף האָט דער בעל הבית אַראַפּגענומען די קליינע מזוזה, און צום באַדויערן געטראָסען אַז זי איז פּסול.

עשיק והיה עקב תשמעון, לכבוד הגאון מקנא קנאת ה' לשיש הרב שלו 'יהוד' גראָס שליט"א, מחבר נפש ישעי' מנחת יהודה, ומדריך לצניעות, מאד נהנתי מדברי חיווק שהשמיע מעכ"ת

היום בעתון ע"ד מחנה, מה יפס דברים היוצאים מפי עושיהם! שמעתי מעשה נורא שעשה בזה מורי הגאון הצדיק אב"ד חוסט ר' יוסף צבי דו־שינסקי זצוק"ל, שנכנס אצל אָבֿל ובצאתו מביתו הניח ידו על מזוזה החדר בה נפטר הילד ומיד צוה לבדול המזוזה, וכן ידוע מעשה נורא שקרה אצל הרב ממונקאטש נ"י באַראַ פּאַרק, שנעבד על דירת אחד מבני עירו שירד מנכסיו ר"ל, וצוהו לבדוק המזוזות והיה חסר תיבת בשכבד וכן בשדך, ותיקן האיש ההוא מזוזותיו וחדר לעושר ולבריאותו הראשונים, חה האיש אני מכירו והעידו לפני ע"ז שג"י עדים כשרים! ישר ה' חילו ויזכה להרעיש עולמות בענין מזוזה!

תחזקנה ידיכם,

הק' מעשה יהוד' הכהן בלוי, מזוערבוי.

ערהאלטענדיג דעם בדיוו האָב איך זיך פאַר־בוגדען טעלעפּאָניש מיט הרה"ג מוהר"ר מ. י. בלוי שליט"א, און אין מיטן געשפרעך האָט ער מיר מיטגעטיילט נאָך 3 וואונדערליכע פּאָסי־רונגען.

דאָהי, אין באַראַ פּאַרק, האָט געוואוינט אַ יונגערמאַן, וואָס האָט לאַנגע יאָרען ל"ע נישט גע־האָט קיין קינדער, אַ צייט שפעטער האָט ער זיך אַריבערגעצויגען אין אַ נייער דירה און אַרויפ־

(ב) ביי אַ גאַר־היימישען יונגערמאַן זיינען עט־ליכע קינדער ל"ע געשעדיגט געוואָרען אין אַ דירה וואָס האָט געהאַט פּסול'ע מזוזות.

(ג) בדידי הוא עובדה מיט אַ סך יאָרן צוריק, ווען איך בין נאָך גאָר יונג געווען, פלעג איך גיין טאָג־טעגליך אַרויסהעלפען אַ האַלב־פּאַראָליויר־טען אייר, יענע צייט, עפ"י סיבה, האָב איך געהערט פון מיין טאַטען ע"ה, ווי ער גיט צו פאַרשטיין פאַר אַ פּערזאָן די וויכטיגקייט פון מצות מזוזה, און ווי אַזוי עס טוט אויסהיטען פון קראַנקהייט און אַנדערע אומגליקן, פלוצלינג האָט מיר אַריינגעבלייצט אַ געדאַנק אין מוח, אפשר איז דאָס די אורזאך וואָס דער איד ליידיט אַזוי פיל, האָב איך נישט לאַנג פאַרווימט און נאָכ'ן

מצות סת"ם השלם

האט השי"ת געהאלפען און ער האט אויסערגע-
וויינליך מצליח געווען. זי"ע. (דער אדרעס פון
געשעפט אין פרעשבורג אין 9 דאנאן גאסע, און
די מעשה האט הרב בלוי שליט"א אליין געהערט
פון מר. פרויר נ"י, וואס איז געווען רער וואס
האט ארויפגעשטעלט די מזוזות, צוגעבענדיג
רעכניי, אז דער געוועזענער בעל הבית איז גע-
ווען א תלמיד חכם וואס האט פארגעלערענט א
שיעור ברבים. און רי זעלבע מעשה איז באשטע-
טיגט געווארען פונ'ם היינטיגען ספינקער רבי'ן
שליט"א. וואס וואוינט אין בארא פארק).

(ג) די דריטע פאסירונג שטייגט איבער אלע.
ביי הרב בלוי שליט"א אין ביה"מ איז ל"ע פאר
קיינעם געזאגט אוועק א יונגערמאן אין מיטן די
בליהענדע יארען פון דער ריכטיגער מעשה. נאך
דער פאסירונג האט הרב בלוי שליט"א מעורר
געווען אלע זיינע מתפללים צו לאזען בורק זיין
זייערע מזוזות. א צייט שפעטער איז געקומען
דער שווער פונ'ם נפטר און געוויזען פאר הרב
בלוי א מזוזה פונ'ם נפטר'ס שטוב. זאגענדיג
רעכניי: רבי, כבינ א גאנץ קליינער ת"ח צו זיין
א מבין אויף א מזוזה. אבער אויף דער מזוזה קען
איר אויך עדות זאגען, אז זי איז פסול. הרב בלוי
שליט"א האט אריינגעקוקט אין דער מזוזה און
גשפונען אפגעדרוקט די עשרת הדברות אויף ענג-
ליש. שומו שמים !

באמערקונג: דא לעצטענס האט א פאפא יונ-
גערמאן געקויפט א הויז און געטראפען א בילד
פון א מאנקי. אנשטאט א מזוזה.
צום שלום ווילען מיר ציטירען פון (טעם
הצבי), וואו ער שרייבט פאלגענד: עס איז א
מנהג ישראל, אז אויב איינער איז שטארק נישט
געזונט, לאזט מען בודק זיין זיינע מזוזות. ענליך
שרייבט דער ליקוטי מהר"ח, אז תפילין פון א
נפטר דארף מען בודק זיין איידער מען נוצט זיי.
דעריבער הארף יעדער געווארענט זיין נישט
צו קארגען און זיך לאזען קאסטען פאר כשרע
מזוזות און אין דעם זכות וועלען מיר ניצל ווערן
פון אלע מיני צרות און זוכה זיין צו אלעם
גוטען. אמן.

געלייגט נייע מזוזות, איבערלאזענדיג די מזוזות
אין דער אלטער דירה. נאך א קורצער צייט איז
ער געהאלפען געווארען מיט א קינד. נישט לאנג
דערויף רופט אים אפ דער יונגערמאן, וואס
האט איבערגענומען זיין געוועזענע דירה, און
דערציילט אים, אז ער האט געלאזט בודק זיין רי
מזוזות, וואס ער האט איבערגעלאזט, און גע-
טראפען אז דאס ווארט "בניכם" פונ'ם פסוק
"למען ירבו ימיכם" האט געפעלט קאמפלעט.

(ב) די צווייטע מעשה איז פאראלפען נאך אין
איראפע, אין שנת תרצ"ו. א איר מיט'ן נאמען
לעסלי פרויד נ"י (וואס וואוינט היינט צו-טאג
אין פלעטבוש), איז געפארען צו הגה"צ מוהר"ר
אויך מספינקא זצוק"ל אויף סעלעש, וואס איז
געווען מסורס פאר א בעל רוח הקודש. און גע-
פרעגט אן עצה פונ'ם צדיק, היות עס שטייט
אים איצט אפצוקויפען א גרויס געשעפט אין
פרעשבורג, נאך דער פראבלעם איז, וואס רי אלע
אידען וואס האבען ביז היינט אויפגעהאלטען דאס
געשעפט, האבען אנגעזעצט (באנקראטירט). דער
רבי זצ"ל האט אים תיכף געענטפערט, ער זאל
אפקויפען דאס געשעפט, בתנאי, אזוי ווי דאס
געשעפט האט אוודאי נישט קיין מזוזות, זאל ער
תיכף ומיד ארויפלאפען מזוזות. דער איד האט
זיך געזעגענט און אהיים געפארען מיט א הארץ
פול מיט האפענונג צוליב דער הבטחה פונ'ם
צדיק. אנקומענדיג אהיים איז ער מיט'ן ברודער
צוזאמען אריבער צום בעל הבית פארהאנדלען
איבער'ן געשעפט. און ביים פארהאנדלען דאס
געשעפט האט ער איבערדעציילט די אויבענ-
רערמאנטע ווערטער פונ'ם צדיק, ווען דער בעל
הבית האט דערהערט אז דער צדיק האט זיך
אויסגעדריקט, אז עד האט נישט קיין מזוזות,
האט ער זיך אנגערופען קאטעגאריש—ווי הייסט,
עס איז נישטא דא קיין מזוזות? אוודאי זיינען
דא פאראן מזוזות, און אלע דריי האבען זיך אויפ-
געהויבען און דורכגעקוקט די טירו פון געשעפט
און וואינג! נישטא קיין איין מזוזה !

באלד דערנאך האט ער אפגעקויפט דאס גע-
שעפט אין געטאן הלכה למעשה און אויפגע-
שטעלט מזוזות אויף אלע טירען. און בזכות זה

יעקב לנדא

רב אב"ד דבני-ברק

ארץ-ישראל

.....

ב"ה כ' סבת תשכ"א

פעם ב' - יוד שבס

לאפרושי מאיסורא

היו למראה עיני מזוזות הנמכרות
בבני-ברק ככשרות, ונחרדתי
בראותי שפסולות הן מכל צד
ואין עליהן שם מזוזה כלל.

לכן באתי להזהיר את הרבים
טרם שנבדקה ע"י סופר מומחה ויר"ש
לבלי יכשלו בביטול מצוה שהחיים תלויים בה.

ולשומעים יונעם ותבוא עליהם הברכה האמורה
בתורה, למען ירכו ימיכם וימי בניכם וגו'

יעקב לנדא

רב אב"ד דבני-ברק

משה פיינשטיין
ר"מ תפארת ירושלים
בנוא יארק

בע"ה

הנה ראיחי כמה מהספרים שנתחברו ע"י ידידי הרב הגאון מהר"ר שלום יחא גראס שליט"א הרב דק"ק האלמין מברוקלין, ביניהם הספרים אכילת מצות בישראל ו' חלקים, אפיית המצות השלם ג"ח, שו"ת זבחו זבחי צדק, אהלי ישראל, דבר משה, מוזות שלום, מנחת יהודה, קדושת ישראל, נפש ישעי' ועוד, וכולם נכתבו באופן וצורה שראויה לבני תורה לעיין בהם, שהגאון המחבר שליט"א אסף וביאר בחריפות ובקיאות נפלאה, ההלכות והשקפות ששייכים לכמה ענינים שהעולם, ר"ל, נכשלים בהם, ואף שלא שייך לי מחמת טרדת הזמן, אלא לעיין קצת בספרים, וממילא לא שייך לכתוב הסכמה לגבי החלטת הדינים, מ"מ כבר אחזק גברא, שיש לסמוך על הגאון המחבר שליט"א, שחיבר ספריו לכבוד השם ותורתו, וממילא אני מקוה, שכל שומרי התורה יעזרו להגאון המחבר שליט"א, שבאמת מצוה גדולה לחזקו ולחומכו בכל האפשרות.

וע"ז באחי על החתום לכבוד התורה ולומדיה,
ביום י"ח לחדש סיון תש"מ
נאום משה פיינשטיין

I have seen many of the Seforim authored by Rabbi Sholom Yehudah Gross שליט"א, Rabbi of Holmin, from Brooklyn, with whom I am well acquainted. Among them are the works entitled: *Achilath Matzoth B'Yisroel*, 7 vol.; *Afiath HaMatzoth Hashaleim*, 3 vol.; *Responsa Zivchu Zivchei Tzedek*; *Oholei Yisroel*; *D'var Mosheh*; *Mezuzath Sholom*; *Minchath Yehudah*; and many others. They are all written in a manner and form worthy of the attention of Torah scholars. The author, a Gaon, has organized and explained each topic with extensive erudition and profound understanding. These Seforim document the laws and ideas concerning many areas of Halacha in which observance has, unfortunately, become lax. Shortage of time has denied me the possibility to properly review his works. I, therefore, am not in a position to endorse his legal decisions. However, this Gaon, the author, may be relied upon since he has already displayed his ability in this field, and has authored his works without any ulterior motives, only for the honor of G-d and His Torah. I, therefore, hope that all observant Jews will assist the learned author of these books, for it is a great Mitzvah to encourage him and support him as much as possible.

I, therefore, affix my signature in honor of the Torah and those who study it, on the eighteenth day of Sivan, 5740.

Moshe Feinstein